NTNU **S-sak 15/09**
Norges teknisk-naturvitenskapelige universitet
17.03.2009
Arkiv:

N O T A T

Til: Styret
Fra: Rektor
Om: Avsetninger knyttet til bevilgningsøkonomien ved NTNU - prinsipper og tiltak

---

Tilrådning:

Styret vedtar at NTNU samlet skal ha mellom 5-10 % avsetninger.

Styret vedtar at enhetene ved NTNU kan ha avsetninger knyttet til ordinær drift som utgjør maksimalt 12 % innen utgangen av 2013.

Styret vedtar forskuttering i 2009 til engangsinvesteringer i størrelsesorden NOK 40-80 mill.

Innledning

I styresak om årsregnskapet for NTNU for 2008 (S-sak 5/09) uttrykte Styret bekymring over utviklingen i ubrukte bevilgninger, og ville drøfte prinsipp og tiltak med hensyn til denne utviklingen i egen styresak i mars 2009.

I saken fremmes prinsipper for langsiktig styring av avsetningene ved NTNU, samt tiltak for å styre avsetningene på kort sikt (2009).

Avsetninger - definisjon

Avsetninger er klassifisert som kortsiktig gjeld i NTNU sitt regnskap i henhold til standard regnskapsprinsipper. Definisjonen på kortsiktig gjeld er ”gjeld som forfaller innen ett år”.

NTNU har avsetninger knyttet til flere virksomhetsområder. I denne saken er det avsetninger knyttet til bevilgningsøkonomien (bevilgningen fra KD) som omhandles, men NTNU har også avsetninger knyttet til NFR og andre bidragsprosjekter. Avsetningen knyttet til NFR og andre bidragsprosjekter er et uttrykk for forsinket aktivitet som vil bli gjennomført på kort sikt (kortsiktig gjeld).

I tillegg til spesifisert forsinket aktivitet knyttet til bevilgningsøkonomien, er også deler av denne avsetningen å betrakte som en "buffer", med den hensikt å kunne håndtere kortsiktige svingninger i de økonomiske rammene uten å havne i en situasjon med negative avsetninger.

Avsetninger NTNU - historikk

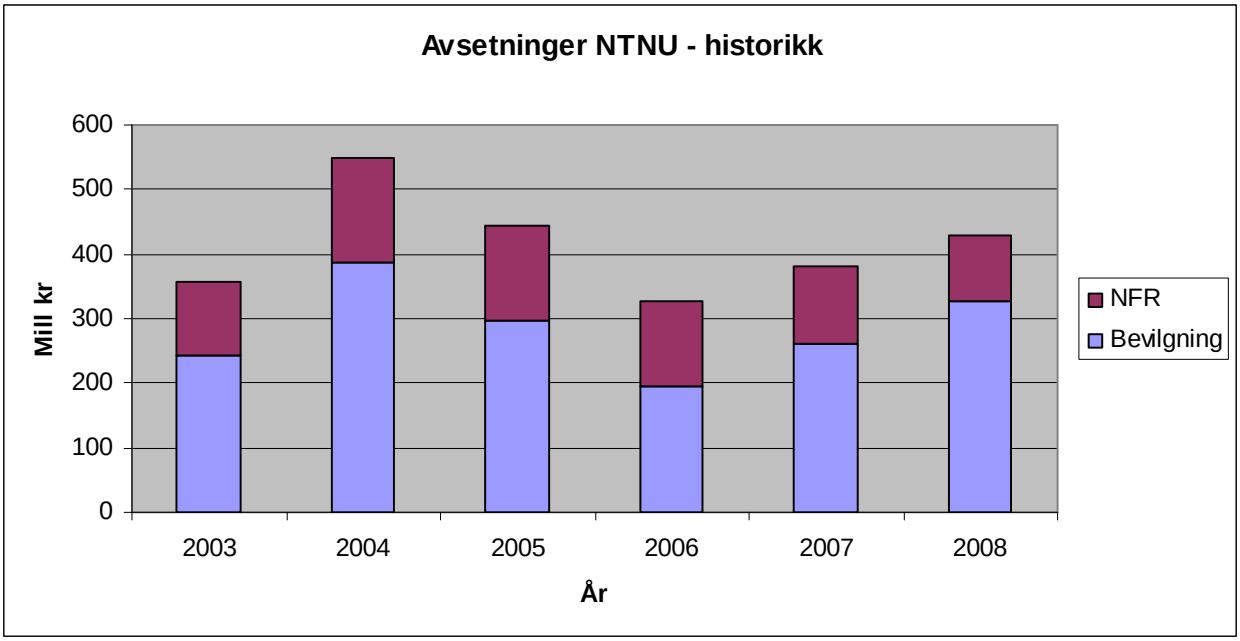

I budsjettfordelingen for året 2007 valgte regjeringen å kutte basisbevilgningen til universitetssektoren (hvileskjæret). Dette ble gjennomført på bakgrunn av at sektoren hadde et høyt avsetningsnivå, og man antok at sektoren ville håndtere et slikt kutt. Av grafen ser vi at avsetningsnivået ved NTNU har variert en del de siste årene. Fra det høye nivået i 2004 har NTNU klart å bygge ned avsetningene, men de siste årene har nivået igjen økt.

Tidligere håndtering av avsetningsnivået

Avsetningene ved NTNU er i all hovedsak etablert på fakultetsnivå, ved at fakultetene fra år til år har fått med seg ubrukte midler. Flere alternativer ble vurdert i forhold til hvordan avsetningene ved NTNU kunne bygges ned fra det høye nivået i 2004. Det ble besluttet å forskuttere aktivitet fremfor å inndra midler fra fakultetene. Forskuttering innebærer at man iverksetter aktivitet utover bevilgningsnivået, for slik å øke kostnader som igjen reduserer totale avsetninger. Forskutteringen

* Formel for beregning: Sum avsetning på fakultetenes ordinære driftsramme, inkl RD69 / Bevilgning til fakultetene via IFM, ekskl. internhusleie

ble gjennomført på ”sentralt nivå”, ved å sette i gang aktivitet på fakultet og institutt. NTNU NanoLab var ett av tiltakene som ble iverksatt på bakgrunn av beslutningen om å forskuttere.

Tabellen nedenfor er hentet fra styresaken i desember 2008 (S-sak 80/08), og viser at NTNU ved inngangen til 2009 hadde et akkumulert fordelingsunderskudd på NOK 170 mill. I 2009 er det fordelt NOK 57 mill mindre enn mottatt bevilgning fra KD, noe som medfører at fordelingsunderskuddet etter 2009 er redusert til NOK 113 mill. I langtidsperioden er det planlagt at omtrent hele fordelingsunderskuddet skal dekkes inn.

	2008	Revidert nasjonal-bud 2008	2009	2010	2011	2012
Fordelingsbalanse pr. 01.01	-165 000	-170 334	-170 334	-113 496	-85 998	-40 036
Forskuttering	-5 334	0				
Inndekking			56 838	27 498	45 962	28 928
Udisponert				0	0	0
Fordelingsbalanse pr. 31.12	-170 334	-170 334	-113 496	-85 998	-40 036	-11 108

Fakultetene/VM - hvordan har gjennomføring av budsjettene vært de siste årene, og hva tenker de fremover?

Fakultetene har i de siste årene planlagt en nedbygging av egne avsetninger i tråd med NTNU sin overordnede plan for økonomistyringen. De fleste har imidlertid ikke greid å gjennomføre den planlagte nedbyggingen, og dette har medført store interne budsjettavvik ved NTNU. I 2008 planla fakultetene å bygge ned avsetningene med 120 mill, men resultatet ble en oppbygging på 60 mill, et budsjettavvik på 180 mill. Samme skjedde i 2007, hvor man planla en nedbygging på ca 155 mill, men endte opp med en nedbygging på ca 30 mill (budsjettavvik på ca 125 mill). Store interne budsjettavvik har ikke medført noen konsekvenser for fakultetene.

Høsten 2008 ble det utarbeidet langtidsbudsjett ved alle fakulteter/VM for perioden 2009-2012. I henhold til de innmeldte langtidsbudsjettene planlegger fakultetene å bygge ned egne avsetninger knyttet til bevilgningsøkonomien fra 20,3 % [1] i 2008 til 6 % i 2012.

Hva er riktig nivå på avsetningene

Kunnskapsdepartementet har forståelse for en viss forsinkelse knyttet til noen aktiviteter. I tillegg vurderer NTNU at det er akseptabelt at man er i stand til å håndtere mindre svingninger i økonomien fra år til år. Basert på dette vurderes et avsetningsnivå for NTNU samlet på mellom 5-10 % av bevilgningen til den ordinære driftsrammen fra KD, som et fornuftig nivå. NTNU har de siste årene styrt seg inn mot dette nivået, og har lyktes på grunn av forskuttering av aktivitet fra sentralt hold. Når fordelingsbalansen (underskuddet) i kommende langtidsperiode gradvis dekkes inn, må fakultetene redusere sine avsetninger for at nivået på avsetningene ved NTNU totalt sett ikke skal øke.

[1] Formel for beregning:

Sum avsetning på fakultetets ordinære driftsramme, inkl RD69 / Bevilgning til fakultetet via IFM, ekskl. internhusleie.

* Formel for beregning: Sum avsetning på fakultetenes ordinære driftsramme, inkl RD69 / Bevilgning til fakultetene via IFM, ekskl. internhusleie

Langsiktig styring av avsetninger ved NTNU

For å skape forutsigbarhet i økonomistyringen på alle nivå ønsker Rektor å etablere ett gitt nivå på avsetninger som fakultetene/VM kan ha til dekning av utsatt aktivitet og uforutsette hendelser. Avsetninger knyttet til strategiske prosjekter og fellesprosjekter holdes utenfor, da dette følges opp særskilt. På bakgrunn av fakultetenes egne langtidsbudsjetter, samt ytterligere diskusjon i dekanmøte, anses et nivå tilsvarende 5-12 % av bevilgning til drift som et fornuftig nivå for fakultetene isolert sett.

Mål: **Fakultetene/VM kan ha avsetninger som utgjør makismalt 12 %** [2] **av sin ordinære driftsbevilgning.**

En innføring av dette målet medfører endring i organisasjonen, og det anses fornuftig med en gradvis nedtrapping mot målet. Målet skal innfris innen utgangen av år 2013. For å sikre at målet nås, vil rektor gå i dialog med hvert enkelt fakultet/VM, med det formål å bli enige om en nedbyggingsplan. I den grad fakultetene/VM ikke styrer i henhold til den omforente nedbyggingsplanen, vil avsetninger utover planen bli omdisponert til andre formål. Dette innebærer at interne budsjettavvik vi få konsekvenser for fakultetene/VM, og at NTNU er bedre i stand til å styre avsetningene totalt sett.

Rektor anser følgende nedbyggingsplan som realistisk for fakultetene totalt sett, og vil bruke dette som utgangspunkt for dialogen med hvert enkelt fakultet:

Mål 2010: 17 %

Mål 2011: 15 %

Mål 2012: 13 %

Mål 2013: 12 %

Omdisponering av betydelige beløp fra ett fakultet vil fortrinnsvis gjennomføres på en slik måte at verdien tilfaller samme fakultet, det være seg for eksempel bygg/vedlikehold eller avansert vitenskapelig utstyr.

Kortsiktig styring av avsetningene - prognose for året 2009

Profilen i NTNUs budsjett for 2009 er økte ressurser til fakultetene, og erfaring tilsier at det er en treghet i systemet vårt i forhold til å få omløp på midler. Rektor er bekymret for avsetningsnivået på kort sikt, og mener det foreligger en risiko for ytterligere oppbygging av avsetningen ved NTNU i 2009. Ytterligere oppbygging kan innebære avsetninger tilsvarende nivået NTNU hadde i 2004 (eller høyere), et for høyt nivå.

---

[2] Formel for beregning:

Sum avsetning på fakultetets ordinære driftsramme, inkl RD69 / Bevilgning til fakultetet via IFM, ekskl. internhusleie.

* Formel for beregning: Sum avsetning på fakultetenes ordinære driftsramme, inkl RD69 / Bevilgning til fakultetene via IFM, ekskl. internhusleie

Likviditeten ved NTNU er solid, og Rektor mener det er nødvendig og forsvarlig å forskuttere ytterligere aktivitet i 2009 for å møte den identifiserte risikoen som er beskrevet ovenfor. En ytterligere forskuttering påvirker fordelingsbalansen ved NTNU, og vil medføre et høyere fordelingsunderskudd enn opprinnelig planlagt. Dette innebærer videre at det tar lengre tid før fordelingsunderskuddet dekkes inn.

Simulering av utviklingen fremover, gitt at de prinsippene som foreslås knyttet til langsiktig styring av avsetningene gjennomføres, viser at NTNU håndterer ytterligere forskuttering i størrelsesorden NOK 40-80 mill i 2009.

Hovedformålet med å iverksette dette forskutteringstiltaket er å øke aktiviteten i 2009, og det er således avgjørende at midlene går til spesifiserte engangsinvesteringer som lar seg gjennomføre raskt. Tiltak som kan komme under denne kategorien er:

- Kjøpe fengselstomten
- Studentarbeidsplasser MTS (Tyholt)
- Plassproblemer knyttet til lærerutdanningen
- Nye lokaler Medisinteknisk forskningssenter (Moser/Moser)
- Kjøpe infrastruktur ved NTNU Sealab
- Nye lokaler TTO AS

Tiltakene vil iverksettes basert på løpende oppfølging av økonomien i 2009, for å sikre et fornuftig avsetningsnivå ved utgangen av året 2009.

* Formel for beregning: Sum avsetning på fakultetenes ordinære driftsramme, inkl RD69 / Bevilgning til fakultetene via IFM, ekskl. internhusleie